
КОНДАУРОВА Г.Ю.,

кандидат медичних наук, доцент,
кафедра гістології та ембріології,
Національний медичний університет
імені О.О. Богомольця,
м. Київ, Україна

МЕЛЬНИК Н.О.,

доктор медичних наук, професор,
кафедра гістології та ембріології
Національний медичний університет
імені О.О. Богомольця,
м. Київ, Україна

РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ МОТИВАЦІЇ У АНГЛОМОВНИХ СТУДЕНТІВ У НАЦІОНАЛЬНОМУ МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ІМЕНІ О.О. БОГОМОЛЬЦЯ

У процесі навчання студентів-іноземців необхідно враховувати особливості їх навчальної мотивації. Важливо також зважати на специфіку співвідношення мотивації навчання з процесом соціокультурної адаптації, а також з індивідуально-психологічними та соціально-психологічними особливостями іноземних студентів. Навчальна мотивація визначається низкою специфічних чинників: особливостями того, хто навчається (самооцінка, рівень інтелектуального розвитку); особливостями викладача; організацією педагогічного процесу; специфікою навчального предмета. Роль формування і розвитку мотивації надзвичайно велика в медичному вищому навчальному закладі, оскільки професійна мотивація студента-медика виступає як внутрішній рушійний чинник розвитку професіоналізму та особистості; тільки, на основі її високого рівня формування, можливий ефективний розвиток професійної компетентності та культури особи.

Ключові слова: мотивація, англomовна форма навчання, студенти, медицина.

В процессе обучения студентов-иностранцев необходимо учитывать особенности их учебной мотивации. Важно также учитывать специфику соотношения мотивации учения с процессом социокультурной адаптации, а также с

индивидуально-психологическими и социально-психологическими особенностями иностранных студентов. Учебная мотивация определяется рядом специфических факторов: особенностями обучающегося (самооценка, уровень интеллектуального развития); особенностями преподавателя; организацией педагогического процесса; спецификой учебного предмета. Роль формирования и развития мотивации чрезвычайно велика в медицинском вузе, поскольку профессиональная мотивация студента-медика выступает как внутренний движущий фактор развития профессионализма и личности; только на основе ее высокого уровня формирования, возможно эффективное развитие профессиональной компетентности и культуры человека.

Ключевые слова: мотивация, англоязычная форма обучения, студенты, медицина.

Activation of the professional motivation of students of higher educational institutions depends on a whole range of factors, among which: life-support and personal development opportunities, the introduction of innovative approaches in teaching by higher education instructors, the activity of social contacts, their expansion and enrichment, optimization of interpersonal multilevel interaction, professional development opportunities. In the process of studying foreign students it is necessary to take into account the peculiarities of their educational motivation. Educational motivation is determined by a number of specific factors: peculiarities of the learner (self-esteem, level of intellectual development), the features of the teacher, the organization of the pedagogical process, and the specifics of the subject. The problem of motivation remains relevant in modern conditions of training of specialists. For students-physicians, motivation for personal growth and self-development is especially important. The role of the formation and development of motivation is extremely high in a medical institution, since the professional motivation of a medical student acts as an internal driving factor for the development of professionalism and personality, on the basis of its high level of formation, effective development of professional competence and culture of a person is possible.

Key words: motivation, the English-language form of education, students, medicine.

Вступ. У вищих навчальних закладах України з року в рік зростає кількість іноземних студентів. Це зумовлено розширенням міжнародних зв'язків України, конкурентною спроможністю вищої освіти нашої держави, можливістю отримання якісної вищу освіту англійською мовою та багатьма іншими факторами. Збільшення кількості іноземних студентів викликає необхідність пристосування навчального процесу до особливостей підготовки іноземних студентів.

Навчальний процес – це своєрідна, спеціальна форма передачі та засвоєння студентами емпіричного (набутого досвіду) вченими, він спрямований на досягнення загальної мети – опанування студентами науковими знаннями, уміннями і навичками та всебічним розвитком майбутніх фахівців як особистостей та індивідів [1, 2, 3].

Навчання у вищих медичних закладах має більш ділову спрямованість, бо кожен навчальний предмет орієнтує студентів-медиків на майбутню професійну діяльність, готує його до виконання фахових функцій медика, оволодіння необхідними для цього знаннями, уміннями та навичками в медицині. Навчання у вищій медичній школі це процес складний і важкий, який вимагає від студентів високого рівня самосвідомості й активності, самоорганізації, надзвичайно великого інтелектуального напруження, зосередженості уваги, раціонального розподілу часу на роботу і відпочинок.

Викладання медичних дисциплін у студентів-лікарів, іноземних громадян, які навчаються англійською мовою, професійне спілкування з такими першокурсниками має свої відмінні риси [6]. Зокрема, з боку мовного навантаження – для більшості студентів англійська мова не є рідною, і володіння нею не є досконалим. Крім того, варто враховувати специфіку умов життя цих студентів, (починаючи з різниці культурних цінностей, закінчуючи кліматичними умовами в Україні). Потрібно пам'ятати, про ці психофізіологічні особливості періоду постнатального онтогенезу першокурсників.

Відомо, що процес адаптації до навчання у ВНЗ – явище вельми складне, багатогранне і може завершитися лише до кінця третього курсу. Починаючи з перших місяців занять в медичному університеті, формується ставлення студента до навчання, до майбутньої професійної діяльності лікаря, триває або починається «активний пошук себе в цьому світі».

Пристосування іноземного студента до нових умов вимагає багато сил, через що виникають суттєві відмінності в діяльності і результатах навчання на його батьківщині і в Україні. Навіть ті студенти, які були відмінниками в середній школі у себе на батьківщині, на першому курсі не відразу набувають впевненості в своїх силах. Перша ж невдача або незадовільна оцінка з предмета може призводити до розчарування, песимістичного настрою, втрати впевненості, замкнутості, пасивній поведінці або навпаки спровокувати роз-

дратування, гнів чи навіть агресію [4].

Мета роботи – аналіз досвіду викладання у іноземних англомовних студентів на кафедрі гістології та ембріології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця.

Основна частина.

Мотивація – спонукання до діяльності, пов'язані із задоволенням потреби суб'єкта, це також причина, що є підґрунтям для обрання певних дій і вчинків, сукупність зовнішніх і внутрішніх умов, що активізують суб'єкта. Мотивація має велике значення для досягнення успіху в будь-якій професії. Не виключенням є і лікарська справа.

Активізація професійної мотивації студентів вищих навчальних закладів залежить від цілого комплексу чинників, серед яких: можливості життєзабезпечення та особистісного розвитку; впровадження викладачами вищих навчальних закладів інноваційних підходів у навчання; активність соціальних контактів, їх розширення та збагачення; оптимізація міжособистісної різноманітної взаємодії; можливості професійного становлення.

Під час навчальної діяльності студентів відбувається їх професійне становлення, яке повинне забезпечувати взаємодоповнення всіх інших складових. Вибір професії можна вважати виправданим лише в тому випадку, якщо активність особистості призведе до такого взаємовідношення між особистістю та працею, за якої успішно відбуватиметься подальший розвиток творчих сил людини. Це залежить, також, і від характерологічних особливостей особистості, від її здібностей. Завдання полягає в тому, щоб вибір професії виявлявся логічним наслідком поступового підвищення рівня професійної спрямованості, досягнення професійного й життєвого успіху. Вагому роль у цій структурі відіграє стійкий позитивний інтерес до навчання, що вимагає від викладачів вищого навчального закладу впровадження інноваційних підходів у викладанні й оптимізації процесу в цілому. А контроль та оцінювання є чи не найбільш відповідальними моментами процесу навчання, оскільки забезпечують діагностику його результативності [5].

Будь-який процес навчання пов'язаний з численними проблемами організаційного, методичного та психологічного характеру.

Навчання студентів на першому курсі має певні особливості, пов'язані з виникненням наступних проблем. Так, більшість студентів-першокурсників мають слабкі уявлення про обрану професію і висунутих до неї вимог, що знижує професійну мотивацію їх навчальної діяльності. Хоча, серед студентів трапляються і ті, які мають достатній базовий рівень знань, високий пізнавальний потенціал, обґрунтоване відношення до гістології як профільного предмету. Крім того, студент-першокурсник повинен адаптуватися до умов навчання в вищому навчальному закладі, сформувані відносини в новому

колективи, налагодити свій побут і відпочинок.

Не варто забувати про високу навчальну завантаженість студентів першого курсу. Через це, обмеженість в часі і невміння першокурсників самостійно працювати з навчальним матеріалом, а також складність засвоєння окремих дисциплін в медичних вищих навчальних закладів призводять до зниження академічної активності студентів, а, отже, успішності і якості знань.

В процесі навчання студентів-іноземців необхідно враховувати особливості їх навчальної мотивації. Крім того, важливо також зважати на специфіку співвідношення мотивації навчання з процесом соціокультурної адаптації, а також з індивідуально-психологічними та соціально-психологічними особливостями іноземних студентів.

Навчальна мотивація визначається низкою специфічних чинників: особливостями того, хто навчається (самооцінка, рівень інтелектуального розвитку); особливостями викладача; організацією педагогічного процесу; специфікою навчального предмета. Проблема мотивації залишається актуальною в сучасних умовах підготовки фахівців. Для студентів - медиків особливо важливою є мотивація особистого зростання і саморозвитку. Процес самонавчання студентів активізується за наявності серйозної і стійкої мотивації. Щоб студенти могли успішно освоювати або закріплювати певні частини курсу самостійно, викладач повинен виконати досить велику роботу (банки завдань, навчально-методичні посібники, електронні підручники тощо). У багатьох іноземних студентів є внутрішня мотивація навчання. Такі студенти, як правило, мають вже відносно реальні життєві установки. Навчання у вищому навчальному закладі для них - необхідність, визначена планами на майбутнє.

При вивченні навчального курсу студенти повинні мати чітке уявлення про те, які теми вони вивчатимуть, які завдання повинні виконати до визначеного терміну. Тому студенти на початку семестру можуть ознайомитися з тематичним планом занять. Такий план допомагає студентові зрозуміти структуру курсу і організувати свою роботу.

Висновки. Роль формування і розвитку мотивації надзвичайно велика в медичному вищому навчальному закладі, оскільки професійна мотивація студента-медика виступає як внутрішній рушійний чинник розвитку професіоналізму та особистості; тільки, на основі її високого рівня формування, можливий ефективний розвиток професійної компетентності та культури особи.

Список використаних джерел:

1. Педагогічна майстерність: підручник / І.А.Зязюн, Л.В. Крамущенко, І.Ф.Кривоніс та ін. за ред. І.А.Зязюна. - К.: Вища освіта 2009. - 422 с.
2. Тій О.І. Прийоми педагогічної техніки / А.О. Гін. - Х.: Веста: Видавництво «Ранок», 2007. -176 с.
3. Фокин Ю.Г. Преподавание и воспитание в высшей школе: Методология, цели и содержание, творчество: уч.пособие / Ю.Г.Фокин. - М.: Академия, 2008. - 224 с.
4. Г.Ю. Кондаурова, М.А. Мазніченко (Каземірська) Особливості викладання медичних дисциплін іноземним студентам / Психолого-педагогічні проблеми становлення сучасного фахівця : зб. наук. ст., матеріали III міжнародної науково-практичної конференції, 7-8 червня 2017 р. / Харківський національний економічний університет – Х. : ХНЕУ; ХОГОКЗ, 2017. – С. 263-267.
5. Білик Я.С., Гулевич А.М. Психологія мотивації та готовності студентів до професійної діяльності в інноваційному середовищі / Сучасні методичні технології керування навчальним процесом у вищих медичних навчальних закладах - тези доповідей навчально-методичної конференції м. Вінниця, 15 лютого 2018 року с. 10-11.

Transliteration of References:

1. Pedagogichna maisternist: pidruchnyk (2009) [Pedagogical skill: textbook] / I.A.Ziazun, L.V. Kramushchenko, I.F. Kryvonis ta in. za red. I.A. Ziaziona. - K.: Vyshcha osvita - 422 s. [In Russian].
2. Tii O.I. (2007) Pryiomy pedagogichnoi tekhniki [Methods of teaching techniques] / A.O. Hin. - X.: Vesta: Vydavnytstvo «Ranok», - 176 s. [In Ukraine].
3. Fokyn Yu.H. (2008) Prepodavanye u vospytanye v visshoi shkole: Metodolohiya, tsely u sodержayye, tvorchestvo: uch.posobyie [Teaching and education in higher education: Methodology, goals and content, creativity] / Yu.H.Fokyn. - M.: Akademyia. - 224 s.
4. H.Yu. Kondaurova, M.A. Maznichenko (Kazemirska) (2017) Osoblyvosti vykladannia medychnykh dystsyplin inozemnym studentam [Features of teaching medical disciplines to foreign students] / Psykholoho-pedahohichni problemy stanovlennia suchasnoho fakhivtsia : zb. nauk. st., materialy III mizhnarodnoi naukovopraktychnoi konferentsii, 7-8 chervnia 2017 r. / Kharkivskiy natsionalnyi ekonomichnyi universytet – Kh. : KhNEU; KhOHOKZ. – S. 263-267. [In Ukraine].
5. Bilyk Ya.S., Hulevych A.M. (2018) Psykholohiia motyvatsii ta hotovnosti

studentiv do profesiinnoi diialnosti v innovatsiinomu seredovyshchi [Psychology of motivation and readiness of students for professional activity in an innovative environment] / Suchasni metodychni tekhnolohii keruvannia navchalnym protsesom u vyshchych medychnykh navchalnykh zakladakh - tezy dopovidei navchalno-metodychnoi konferentsii m. Vinnytsia, 15 liutoho 2018 roku s. 10-11 [In Ukraine]

**KONDAUROVA G.Yu., Candidate of Medical Sciences, Associate Professor,
Department of Histology and Embryology, National Medical University named after
O.O. Bohomoletsia, Kyiv, Ukraine
anna.kondaurova@gmail.com**

**MELNYK N.O., Doctor of Medical Sciences, Professor, Department of Histology and
Embryology National Medical University named after O.O. Bohomoletsia, Kyiv,
Ukraine
melnyknata0311@ukr.net**

**THE ROLE OF EDUCATIONAL MOTIVATION IN ENGLISH STUDENTS IN THE
NATIONAL MEDICAL UNIVERSITY OF O.O. BOHOMOLETS**